

СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи наукових досліджень»

Галузь знань		29 «Міжнародні відносини»		Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	
Освітньо-професійні програми		«Міжнародні відносини та регіональні студії»		Тип дисципліни	обов'язкова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять			
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна підготовка
	4	120	32	-	16	72

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Для вивчення дисципліни здобувач має володіти знаннями та навичками з:

Онлайн курси, які можуть бути корисними для попереднього вивчення та в процесі набуття компетентностей за неформальною освітою

Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:MIT+DTLL101+2018_T3/about
 Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:ZNO+UKR101+2017_T1/about
 Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/KNU/103/2015_T2/about

Мета курсу: ознайомити здобувачів вищої освіти з методологічними і методичними основами наукових досліджень.

Компетентності, в тому числі відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК14. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 15– уміння виявляти та вирішувати проблеми; ЗК 17– здатність працювати як автономно, так і у команді;	СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях. СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

Результати навчання (програмні результати навчання – ПРН)

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів. Передбачені робочою групою.

PH20. Проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.

PH30. Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема	Вид заняття	Розподіл балів	Форми та методи навчання (форми робіт, за які здобувач отримує бали)
Розділ 1. Наука, наукове дослідження та інформаційне забезпечення наукових досліджень			
Тема 1. Загальні відомості про науку та наукова картина світу	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 1	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Семінарське заняття 2	2	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 2. Наукова картина світу	Лекція	2	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
	Лекція	2	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 3. Наука і технічний прогрес	Лекція	4	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 4. Класифікація наук	Лекція	4	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 5. Інформація та її оцінка	Лекція	4	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 6. Типологія інформації і основні види видань. Пошук інформації.	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 3	4	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань. Написання реферату або підготовка презентації за темою.
Розділ 2. Методологічні основи наукових досліджень та оформлення результатів досліджень			
Тема 7. Наукове дослідження – основна форма наукової роботи	Лекція	4	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 8. Елементи системи знань і наукової діяльності	Лекція	4	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 9. Рівні методології наукового пізнання	Лекція	4	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 10. Методи наукового пізнання. Методи емпіричного рівня дослідження	Лекція	4	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 11. Методи емпіричного і теоретичного рівнів дослідження	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 4	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань.
	Семінарське заняття 5	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань.

	Семінарське заняття 6	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань.
Тема 12. Методи теоретичного дослідження	Лекція	4	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення, експрес-опитування
Тема 13. Оформлення наукових робіт	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 7	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань.
	Лекція	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінарське заняття 8	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів здобувачів вищої освіти із задалегідь визначених питань.
Підсумковий контроль знань	-	40	(перший семестр) підсумковий контроль – залік. Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Структура залікової роботи: 2 теоретичних питання та 10 тестових завдань, які містяться в заліковому білеті. Максимальна кількість балів за відповідь на перше запитання залікового білету – 10 балів, друге запитання – 10 балів, тести – 20 балів (усього – 40 балів).
Додаткові бали в рамках неформальної освіти			Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, проєктна робота тощо.

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ (дистанційний курс) – <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5751>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні журнали для поглибленого вивчення дисципліни	Основна література
1) Міжнародний туризм. URL: https://intour.com.ua/ 2) Інфраструктура ринку URL: http://www.market-infr.od.ua/uk/archive 3) Науково-інформаційний журнал «Статистика України». URL : http://nasoa.edu.ua/pidrozdilj/redaktsijno-vydavnychij/su/	1. Вимоги до журналів, що рецензуються, розроблені видавництвом «Ельзевір» (Elsevier) відповідно до міжнародних етичних правил наукових публікацій : веб-сайт. URL: http://www.elsevier.com/about/publishing-guidelines/publishingethics (дата звернення: 20.08.2022). 2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с. 3. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. [Чинний від 2007-07-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с. 4. Бабайлов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т; 2019. 148 с. 5. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с. 6. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний

- посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
7. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
 8. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
 9. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навч. посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 492 с.
 10. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
 11. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
 12. Пушкар О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 886 с.
 13. Юрченко С.О. Юрченко О.Є. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017. 204 с.
 14. Boland L. A. Economic Methodology: Theory and Practice. URL: <http://www.sfu.ca/~boland/methodology85.PDF> (дата звернення: 20.08.2022).
 15. David L. Gast, Jennifer R. Ledford. Single Case Research Methodology. New York : Routledge, 2018. 436 p.
 16. Creswell, J. W., & Creswell, J. D. Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Fifth edition. California : SAGE Publications, 2018. 275 p.
 17. Mykolenko O., Ippolitova I., Doroshenko H. Strapchu, S. «The impact of entrepreneurship education and cultural context on entrepreneurial intentions of Ukrainian students: the mediating role of attitudes and perceived control». *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*. 2022. Vol. 12 No 3, pp. 519-536.
 18. Quast C., Seidel M. Introduction: The Philosophy of Expertise – What Is Expertise? *Topoi*. 2018. №37. P. 1–2.
 19. Shona McCombes. How to write a research methodology. 2019. URL: <https://www.scribbr.com/dissertation/methodology> (дата звернення: 20.08.2022).

Допоміжна література

1. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Ліра-К, 2018. 352 с.
2. Вітакультурна методологія. До 25-річчя наукової школи професора А. В. Фурмана : колективна монографія. Тернопіль : ТНЕУ. 2019. 980 с
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Ювілейна серія НЮУ 215 років. Харків : В-во «Право», 2018. 368 с.
4. Каламбет С.В. Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Дніпро : Вид-во Маковецький, 2018. 191 с.
5. Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці: навч. посіб. / заг. ред. В. І. Дубинського Дніпро : ДВНЗ УДХТУ, 2019. 443 с.
6. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с.
7. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. Основи наукових досліджень. Київ: Кондор, 2020. 132 с.
8. Соболь Х.С., Петровська Н.І., Гуняк О. М. Методологія і принципи наукових досліджень : навч.

	<p>посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 92 с.</p> <p>9. Anna Alexandrova, A Philosophy for the Science of Well-Being. Oxford: Oxford University Press, 2017. 248 p.</p> <p>Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. https://ec.europa.eu/eurostat – офіційний сайт Статистичної служби Європейської комісії (Євростат) 2. www.bank.gov.ua – офіційний сайт НБУ 3. www.business.ua – сайт газети «Бізнес» 4. www.customs.gov.ua – офіційний сайт Державної митної служби України 5. www.iccua.org – офіційний сайт Міжнародної торгової палати в Україні 6. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства економіки України 7. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт МЗС України 8. www.minfin.gov.ua - офіційний сайт Міністерства фінансів України 9. www.rada.gov.ua – офіційний сайт ВР України 10. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України 11. https://www.un.org/en/ – офіційний сайт ООН 12. www.worldbank.org – офіційний сайт Світового банку 13. www.wto.in.ua – сайт Україна й СОТ 14. www.wto.org – офіційний сайт СОТ 15. https://niss.gov.ua – офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень
--	--

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і семінарських занять, а також самостійну роботу. Перескладання заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Самостійна робота включає в себе: підготовку завдань (усних доповідей), презентацій за кожною темою дисципліни, підготовку до тестування в Moodle.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час консультацій.
- Здобувачі вищої освіти мають слідувати принципам академічної доброчесності.
- Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 31 балу.
- У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль у формі усного/письмового опитування	передбачає написання письмової самостійної роботи з питань, що розглядалися. Виставляється здобувачу вищої освіти за одне питання у випадку правильної відповіді. До кожної теми пропонується 4 питання відкритого типу (за усім пройденим матеріалом).	0,25
Робота над індивідуальними завданнями	виступи здобувачів вищої освіти із заздалегідь визначених питань. За виступ на семінарському занятті студент може отримати від 1 (доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента) до 3 (розгорнутий аналіз питання із залученням даних наукових статей, монографій, статистичних даних, схем, тощо) балів.	1-3

Написання реферату або підготовка презентації за темою	реферат (презентація) повністю відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо).	3
	реферат (презентація) частково відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо).	2
	реферат (презентація) мінімально, на задовільному рівні відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо).	1
Робота над проєктними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	9
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	6
	виставляється здобувачу вищої освіти, який мінімально досяг цілей завдання, лише частково виконав роль ділової гри тощо, не продемонстрував знання на практиці, не зміг обґрунтувати власну думку	3
Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, проєктна робота, написання есе тощо.	Передбачено для здобувачів вищої освіти, які бажають підвищити свій поточний бал успішності	3-5
Самостійна робота		
1.	Загальні відомості про науку Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо теорій таких учених, як: Фалес, Демокрит, Аристотель, Ібн Сіна. Ібн Рушд, Біруні, Н. Коперник, Г. Галілей, Дж. Бруно, Ф. Бекон тощо.	8 годин
2.	Наукова картина світу. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо сучасних теорій і концепцій наукової картини світу.	6 годин
3.	Наука і технічний прогрес Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо інноваційного та технологічного бізнесу. На основі вивчення додаткової літератури привести приклади.	6 годин
4.	Класифікація наук Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодосучасних класифікацій наук. Оволодіти уміннями визначити основні класифікації наук. Розглянути особливості визначення УДК.	6 годин
5.	Типологія інформації і основні види видань та пошук інформації Робота з навчальною і довідниковою літературою. Знайомство з системою каталогів у бібліотеці Харківського національного університету ім. В.Н.	6 годин

	Каразіна.	
6.	Елементи системи знань і наукової діяльності Вивчати та оволодіти умінням користуватися елементами системи знань і наукової діяльності. Підготовка до диктанту по термінам.	8 годин
7.	Рівні методології та методи дослідження (теми: 10-12) Розглянути основні методи, які можна застосовувати в дослідженнях по спеціальності: методи емпіричного рівня дослідження, методи емпіричного і теоретичного рівнів дослідження, методи теоретичного рівня дослідження.	18 годин
8.	Оформлення наукових робіт та правила оформлення наукових робіт Оволодіти умінням оформлення наукових робіт, підготувати реферати, рецензії та відгуки на контрольні роботи за заданою тематикою. Підготувати реферат. Підготувати короткі повідомлення до захисту реферату; тези, доповіді на конференцію (наукову статтю). Оволодіти умінням використовувати правила оформлення наукових робіт (оформлення тексту, оформлення списку літератури, ілюстрацій, таблиць, формул та ін.). Написання відгуку та рецензії на наукову роботу.	14 годин
	Разом	72 години